

MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN-HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA-KNOWLEDGE DATABASE

A kelet szálláscsinálói a rómaiságot próbálják legyőzni / The hosts of the East are trying to defeat the Romans – Beszélgetés Maróth Miklóssal – I. rész / Interview with Miklós Maróth, I. part

Eredeti közlés /Original publication:

Elektronikus újraközlés/Electronic republication:

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁSTÁR – 000.002.339

Dátum/Date: 2017. július / July 12.

filename:gaszner_2015_KeletSzallascsinalo

Az elektronikus újraközlést előkészítette

/The electronic republication prepared by:

B. WALLNER, Erika és/and BIERNACZKY, Szilárd

Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document

A kelet szálláscsinálói a rómaiságot próbálják legyőzni / The hosts of the East are trying to defeat the Romans – Beszélgetés Maróth Miklóssal – I. rész / Interview with Miklós Maróth, I. part, *AHU MATT*, 2017, **pp. 1–13. old.**, No. 000.002.339, <http://afrikatudastar.hu>

Eredeti forrás megtalálható/The original source is available:

Az interneten / At the internet

Kulcsszavak/Key words

magyar Afrika-kutatás, napjaink keleti és afrikai migrációjának történelmi és társadalmi gyökerei és a jelenbeli ténye magyarázatai, világpolitikai összefüggések

African studies in Hungary, the historical and social roots of today's migration from Africa and East, explanations of the present fact, context on the level of world politics

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS, ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV-, TANULMÁNY-, CIKK-, DOKUMENTUM- ÉS ADAT-TÁR / THE FIRST HUNGARIAN FREE ELECTRONIC SECTORAL PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS, STUDIES, COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

* Magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára / Writings in Hungarian and foreign – English, French, German, Russian, Spanish, Italian and other – languages

* Az adattárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy letöltésük regisztrációhoz kötött. / The materials in the database are free but access or downloading are subject to registration.

* Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kutatók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgáltatását, amelynek célja kettős, mindenekelőtt sokoldalú és gazdag anyagú ismeretekkel elősegíteni a magyar afrikaisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt feltárni az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a kezdetektől máig. / The African-Hungarian Union is a non-profit organisation that has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

A KELET SZÁLLÁSCSINÁLÓI A RÓMAISÁGOT PRÓBÁLJÁK LEGYŐZNI

Beszélgetés Maróth Miklóssal, az MTA alelnökével – I. rész

GASZNER, Veronika

Pesti srácok, 2015.09.09

Felbolydult a Közel-Kelet, a világ pedig egy sosem látott kiáramlásnak és modern népvándorlásnak lehet szemtanúja. Az ide vezető okok mögött egyértelmű folyamatok húzódnak. Ezek megértéséhez Maróth Miklós orientalista, klasszika-filológus segítségét kértük, aki 2008-tól a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke, korábban a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karának dékánja, az egyetem szellemiségének megalapozója volt. Az elismert szakember elmondásából képet kaphatunk arról, milyen szervezőerő is az iszlám és mit tesz a civilizált Nyugat, amikor diktátort kiált és lerohan egy országot. Első rész.

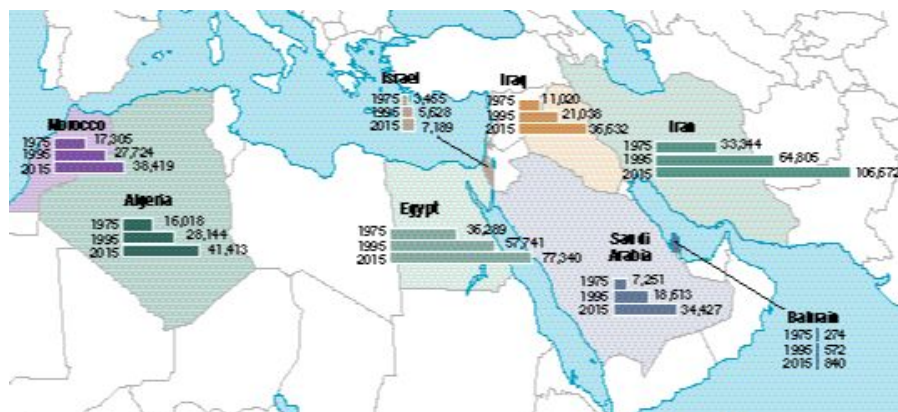
GASZNER VERONIKA – PestiSrácok.hu

Óriási migrációs hullám érte el Európát az utóbbi napokban, néhány hét alatt háromszor annyian léptek be a kontinensre, mint korábban egy évben. Mennyire nevezhető újszerűnek a Közel-Kelet országaiából megindult népvándorlás?

Méretei és intenzitása mindenképpen új jelenség, ám a migráció korábban sem volt idegen a területen élők életében. Tíz éve Szudánban komoly összeapásokra került sor, az északi muzulmánok támadták a déli keresztény lakosságot, amely zömében afrikai nyelven beszélő feketékből állt, szemben az arab anyanyelvű északiakkal. Ők előzőleg az afrikai Csádból emigráltak a Szahara egyre növekvő és a kontinens déli része felé haladó kiszáradása miatt, amely a megélhetésüket veszélyeztette. A kilencvenes években pedig a marokkói területen fekvő spanyol enklávéból, Melillából próbáltak folyamatosan átszökni Spanyolországba, amelyet kerítés védett. Egyiptomból a szegénység indította útnak a lakosságot gazdag olajtermelő országokba, mint Szaúd-Arábiába, Kuvaitba vagy éppen Szíriába. Volt ugyan migráció, ám a bevándorlók megmaradtak saját kultúrkörükben. Amit most látunk, az nem csak területi, de kulturális átrendeződés is egyben.

Mi okozza a jelenlegi migrációs hullámot? A polgárháború, az Iszlám Állam vagy a jobb élet reménye?

Egyszerűbb: *elfogyott a föld*. Még egyetemista koromban az arab országok lakossága harmada volt a mainak. Irán lakossága 30 millióról 75 millióra nőtt. Egyiptomban akkor 30 millióan éltek, most 85 millió körüli a lélekszám. Szíria lakossága 3 millióról 10-re nőtt, míg Iraké 10-ről 30-ra. Itt rengeteg emberáldozattal járt a háború, amely valamilyest gátat szabott a népességgrobbbanásnak.

Közel-keleti államok népességének alakulása – Forrás: Wikipédia

Mindenfajta területnek – különösen a mezőgazdaságiaknak – megvan a maga eltartó képessége. Ezekről a területekről egy természetes mozgás indult meg olyan helyszínekre, amelyek kevésbé sűrűn lakottak, vagyis ahol nem születik annyi gyermek. Ezek a fejlett országok, többek között Európa. Ám a rendszer ezidáig féken tartotta a kiáramlást.

Amerika mondta meg, ki a diktátor

Mindenütt volt egy erőskezű uralkodó. Ez a fejlett világból nézve zsarnokság, ám addig tűrhető, amíg az adott vezető nem keresztezi a gazdasági érdekeket. *Ha ez megtörténik, úgy diktátor lesz belőle, akit meg kell dönteni.* Ez történt Irakban, és erre a sorsra jutott volna Irán is, de mivel kellően erős síita állam, így nehéz lett volna elbánni vele. Helyette a másik síita vezetésű állam került terítékre: Szíria. Bassár el-Aszad népszerű vezetője volt országának, akit nem is sikerült megdönteni mind a mai napig, ám a központi hatalom meggyengítése teret adott az Iszlám Államnak. A kaotikus állapot következtében az a természetes migráció, amely megmaradt volna saját keretei között, *most elszabadult.*

A szír polgárháború – HÁTTÉR

Bassár el-Aszad Szíria elnöke és a Baasz Párt főtitkára 2000 óta. Az elnökséget apja, Háfez el-Aszad halála után vette át. Az egyiptomi események hatására a szíriai ellenzék nyomására 2011-ben kisebb tüntetések kezdődtek, ám az egyre véresebb összecsapások miatt bevezették a szükségállapotot, a kormány pedig néhány hónappal később bejelentette lemondását, ügyvezetővé az addigi miniszterelnököt, Nádzi el-Otarit nevezték ki. Aszad hadserege és a Szabad Szíriai Hadsereg katonái között ezután folyamatos volt az összecsapás, de Oroszország és Kína ellenállása miatt az ENSZ Biztonsági tanácsa nem lépett fel a diktatúra ellen. 2013. augusztus 31-én Barack Obama bejelentette, hogy a kongresszus felhatalmazását fogja kérni Szíria megtámadására. Azóta elszabadult a pokol.

**Migránsok gyalogolnak Budapestről az osztrák határ irányába
– Fotó: PestiSrácok.hu**

***Milyen a migránsok összetétele, az ideérkezők társadalmi szerkezete?
Az általános híradásokból tudható, hogy bár sok az idős, a nő és a
gyerek a menekültek között, mégis láthatóan a fiatal férfiak vannak
a legtöbben.***

Igen, többségben vannak a fiatal férfiak, ami sok kérdést vet fel. Ők családot akarnak majd, ám a keveredésre nem sok esély van, így valószínűbb, hogy idővel maguk után hozzák majd családjukat, ami azt jelenti, hogy rövid időn belül megtöbbszöröződik az útnak indulók száma.

Többnejűség – HÁTTER

A muszlimok többsége nem ismeri el a nők hátrányos megkülönböztetését, hanem a férfi és nő közötti eltérő szerepkörnek tulajdonítja azt. A nő ugyan feleannyit örököl, mint a férfi, azonban a muszlim családban a férfi feladata a nő eltartása, még akkor is, ha az gazdagabb. A többnejűség széles körű elterjedését viszonylag korlátozza, hogy a férjnek mindegyik feleségével azonosan kell bánnia (ezt az iszlám jog szigorúan veszi) az apró ajándékoktól kezdve az együtt töltött éjszakák elosztásáig. A modern korban az iszlám állam megőrizte a többnejűséget, hogy a vérvonal fenntartásával a férfiak fenntartsák erős hatalmukat is.

Egy másik probléma, hogy az Európába érkező tömeg nagy többsége képzetlen, sok esetben még írástudatlan is, így kvalifikált munka helyett csak kétkezi feladatok ellátására alkalmas. *A gépesített világban kevés kilátásuk lesz a jövedelmező munkára, ehhez ugyanis le kellene szállítani a technológiai színvonalat. Ha azonban nem kapnak munkát, az a szociális rendszerek összeomlásához vezethet, hiszen az ellátásokat így is meg kell oldani.*

Ez csak a kezdet – HÁTTER

Nógrádi György biztonságpolitikai szakértő szerint most még csak a migránsok első hulláma jön, a náluk sokkal szegényebbek, sokkal többen csak ezután fognak elindulni.

A mecsetek szervezőközpontok is

Neves európai muszlimok életrajzaiból ismerhető – folytatja Maróth Miklós –, hogy az arab országokban a mecsetek egyfajta szervezőköz-

pontok is, hiszen *a társadalom alapja egy jól szervezett muszlim kisebbség, aki kineveli a szellemi vezetést. Európa gyökerét azonban a rómaiság adja, amelyet a kereszténység mentett át. Ebből nőttek ki azok az alapértékek, mint a kitartás, a tisztességes munkavégzés és a keresztény erkölcs, amelyen Európa és a benne élők közös szellemisége alapszik. Egy teljesen máshogy szocializált tömeg, amely nem rendelkezik ezekkel a gyökerekkel, nem tud integrálódni ám túlsúlya miatt idővel a jelenlegi Európát is kisebbségbe taszíthatja.*

Muszlimok imádkoznak. Fotó: AP

Mi tudható a migránsok anyagi helyzetéről? Sokszor jobban öltözöttek, mint az európaiak, ritka kivétel, akinek nincs okos telefonja, miközben útleveleiket, irataikat elhagyják. Az is kérdés, honnan telik egy több ezer dolláros útra?

Sokan szálláscsinálónak jönnek, akiket később követ a családjuk is, ilyen helyzetben pedig könnyen lehet, hogy valóban összeadják az utazásra a pénzt a rokonok, ahogy azt többen is állítják. De vannak közöttük igen szegények és elesettek is. Eltérő anyagi helyzetűek, ami életszerű megoszlást tükröz. Azt természetesen nem lehet kizárni,

hogy vannak közöttük olyanok, akik bizonyos szervezetek támogatását élvezhetik.

Erre azonban egyelőre nincs bizonyíték, ahogyan arra sincs, hogy milyen gazdasági, politikai erők mozgatják a migrációt. Mint mindennek, úgy ennek is vannak haszonélvezői, amelynek kézzelfogható jele a virágzó embercsempészet. Sok olyan megválaszolatlan kérdés van, amelyre talán csak évek múltán vagy talán sosem derül fény.

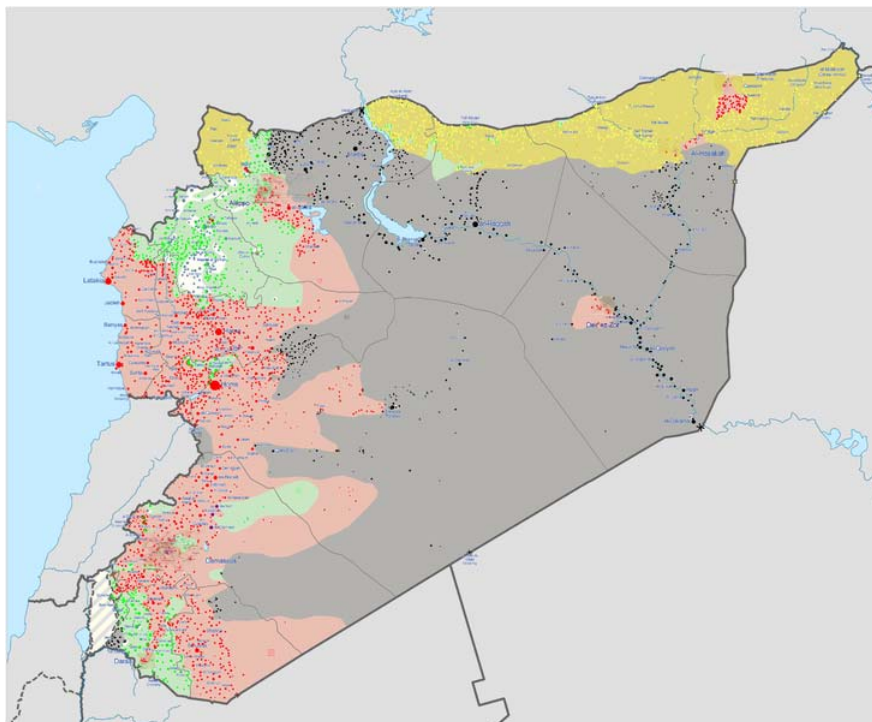
Tény, hogy sokan valójában nem szírek

Egy fiatal kollégám tolmácsolt a menekülteknek, és kiderült, hogy többségük szírnek mondja magát, ám valójában nem azok. Sokan közülük betelepült irakiak, de lassan azok is szírnek vallják magukat, akik be sem léptek korábban az országba. Messzemenően nincsenek annyian, mint ahányan mondják.

Mit lehet tudni a szír társadalomról?

A szírek nem akartak forradalmat, és nem akarták megdönteni Bassár el-Aszadot. *A térségben mozgó több munkatársam is megerősítette, hogy a felkelést kívülről finanszírozták*, vagyis a tüntetők napidíjat kaptak azért, hogy elmenjenek tüntetni, ám azt sem értették meg pontosan, hogy mit kell kiabálniuk. A dolog abszurditása, hogy egy alkalommal a nap végén a helyi önkormányzatban kérték a fizetségüket. Ezernyi jel utal arra, hogy ezt a mozgalmat kívülről szervezték és finanszírozták.

A demokratikus ellenzék belekezdett egy vallási tisztogatásba, amelynek elsődleges célja a keresztények felszámolása volt. Homsz belvárosából minden keresztényt elűldöztek, aki pedig nem ment önként, azt egész egyszerűen lelőtték.

Szíria napjainkban.

Rózsaszín területek: a kormányerők fennhatósága, sárga: kurd fennhatóság, szürke: az Iszlám állam része nemzeti ellenzéki erők fennhatósága alatt, zöld: az Al-Nuszra Front ellenőrzése alatt.

Forrás: Wikipédia

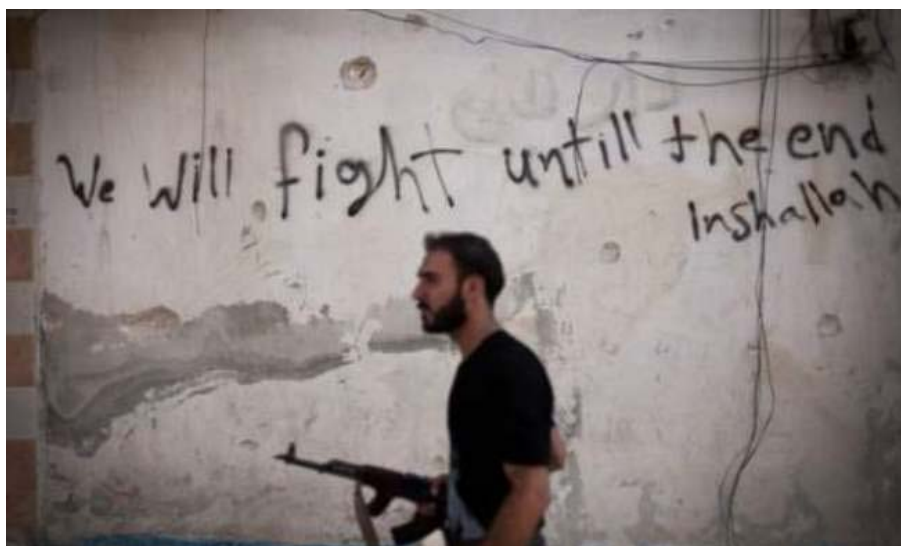
250 töltényhüvely – a keresztényekkel kezdték

Egy egyetemi tanár ismerősömnek, aki hazánkban tanult és itt is házasodott meg kiirtották a családját. Hatodik generációs keresztények voltak. A férfi testvére egy vasboltot működtetett. Egyik reggel kinyitott, amikor megjelentek az ajtajában a fegyveresek és annyit mondtak, hogy most indulniuk kell.

A férfi épp, hogy szólásra nyitotta a száját, megölték fiával együtt. A család 250 töltényhüvelyt számolt össze utánuk. Mindeközben Európa ünnepelte a demokratikus ellenzéket. Szíriában a polgárháború előtt a síita vallás egyik ága, az alavita adta a lakosság mintegy tíz százalék-

kát. Ők a hegyekben éltek, így mezőgazdálkodás helyett betagozódtak a hadseregbe. A katonaság többsége így alavita lett.

Ők szövetségre léptek az ország 14 százalékát adó keresztényekkel és ez az egység adta a politikai vezetést. Bár Szíria– ahogy minden állam a Közel-keleten – despotikus állam volt, ám ennek következtében rend és biztonság volt az utcákon. Nem volt vallási feszültség sem, ellenben a nyugati világból exportált demokrácia hatásaival: a szunnita többség irtani kezdte a vallási kisebbségeket. A híradások mindeközben meglehetősen egyoldalúak voltak, arról hírt adtak, ha a síiták felszámoltak egy szunnita falut, de arról senki sem tudott, hogy előző nap a szunniták rohantak le egy alavita közösséget.

A végsőkig harcolni fogunk Inshallah! (Allah segedelmével)

– Pillanatkép a szír polgárháborúból

– Fotó: Washingtonpost.com

Törökországból közben szivárognak át a kurdok, hogy létrehozzák a saját államukat, az ország etnikai összetétele pedig szép csendesen teljesen megváltozik. Szíriának évtizedek kellenek majd, hogy eljusson oda, ahol akkor tartott, mielőtt nyakába kapta a demokráciát. Pedig egy szorgalmas, kiváló kezűgyességű nép volt valaha.

Úgy tudni, afgánok is nagy számban vannak jelen a migránsok soraiban.

Afganisztán ugyan a legszegényebb országok egyike, mégis kiegyensúlyozottan és békében működött. *Ezt a szovjet, majd az amerikai beavatkozás teljesen tönkretette. Negyven éve folyamatos a békétlenség*, a gazdaságot nem lehet felélénkíteni, rengetegen a lakosságból Iránban vagy Pakisztánban leltek menedékre.

Ugyanaz jöhet, mint Vietnámban

Amerika fegyver helyett pénzzel csinált rendet, nem legyőzte, hanem megvesztegette a törzsi harcosokat. Ez azonban csak ideiglenes megoldást jelentett. Nappal az övük a város, éjszaka már a táliboké. Így a külföldi jelenlét nem megszüntethető. *Ha ez mégis megtörténik, akkor ugyanaz következik be, mint Vietnámban* az amerikai katonák kivonulását követően, ahol a déli szövetségeseket keményen megbüntették az északiak. Ugyanilyen megtorlás várható, ha a tálibok keményen elszámoltatnak mindenkit. Ezek pedig olyan lelkiismereti kérdések, amelyekkel nem szívesen néz szembe a „civilizált világ”.

A sírek mellett kik érkehetnek még tömegével a Közel-Keletről?

Szíria mellett Irakban és Afganisztánban van jelentős konfliktus. Az iraki háborút követően, miután Amerika sikeresen demokratizálta az országot (amitől az irakiak hanyatt-homlok elrohantak és meg sem álltak Szíriáig) a társadalom teljesen szétesett. Kevés számú gazdagra és sok mélyszegényre. Bár az arab világban szinte ismeretlen a prostitúció, mégis családapák jutottak el arra a pontra, hogy lányaikat negyed dollárokért áruba bocsátották, míg a tehetősebbek ingatlan panamába kezdtek és felverték a lakásárakat.

Irakban is jelen van ugyan az Iszlám Állam, amely fenyegeti az országban maradtakat, de az északi és a déli területei biztonságosak. Északon a kurdok prosperálnak, ott egyetemek is épülnek, az egy biztonságos terület, ám az is igaz, hogy nem örülnének túlzottan az irakiaknak a területileg szétszabdalt, állam nélküli kurdok. Délen sincsenek nagyobb veszélyben, ott a mai napig folyamatos a kereskedelem Iránnal. Ha mégis útnak kell indulni, még mindig közelebb van a kulturálisan is azonos Törökország.

Afganisztánban a szintén síita vallású hazara népcsoport van veszélynek kitéve, *őket a tálibok és a szunniták valóban üldözik*. Többségük korábban is Iránban keresett menedéket. Bár van okuk menekülni, ahogy már említettem, nincs okuk Magyarorszáig jönni. Ennek ellenére a Jászai Mari teret például jelenleg egy hazár falu lakja.

Lásd a folytatást:

Maróth Miklós

Ha nem a pálmafán terem, vajon honnan van az ISIS-nek lőszere?

– 01 rész

A vezető fotót Maróth Miklósról Soós Lajos/MTI készítette.